



**Medietilsynet**  
**Nygata 4**  
**1607 Fredrikstad**

Oslo, 6. november 2019

### **Høringsinnspill til kulturmelding for barn og unge - Mediekompetanse som forsvarsverk**

Vår oppfatning er at det å undervise i demokratiforståelse og redaksjonelle mediers plass i dagens medievirkelighet aldri har vært viktigere enn i dag, hvor fake og fakta spres om hverandre i en hurtig og stadig større informasjonsstrøm.

Internett er et fantastisk verktøy, men det har gjort skillet mellom informasjon og manipulasjon mindre tydelig enn noen gang. Daglig utsettes de fleste av oss for feilinformasjon i større eller mindre grad. Dette gjelder også barn og ungdom, som har vokst opp med internett og sosiale medier.

YouTube er de unges foretrukne kanal. Karin Pettersson, Director of Public Policy i Schibsted og forfatter av boken "Internet er trasigt- Silicon Valley och demokratins kris" sier at YouTube er en av vårt samfunns største motorer for radikalisering. Silicon Valleys drömmande visionärer skulle rädda demokratin och frälsa världen, men istället har deras uppfinningar banat väg för en antidemokratisk revolution som nu tycks hota hela vår mänskliga civilisation.

### **Mediekompetanse som fag både i grunnskolen og på lærerhøgskolen**

Vi kan ikke forby usannheter, men vi kan gjøre oss motstandsdyktige. Kildekritikk er ikke lenger et begrep forbeholdt seriøse journalister. Kritisk medieforståelse og evnen til å kunne sortere informasjon er noe av det viktigste vi kan lære våre barn. Derfor må mediekompetanse inn på timeplanen på samme måte som mat og helse. Unge må gis verktøy så de klarer å avdekke falske nyheter og propaganda og blir bevisst på kildebruk osv. Slik bidrar en til å gjøre rammene også på den digitale arenaen tryggere.

En fransk studie viser at unge lesere i større grad faktasjekker informasjon hvis de har fått undervisning i medieforståelse. Den franske regjeringen har doblet overføringene til styrking av elevers mediekompetanse, og jobber for å gjøre dette til en obligatorisk del av utdanningen for alle. Det bør vi gjøre i Norge også.

Alle som gjennomfører lærerhøgskolen, bør ha fått med seg solid mediekompetanse og være rustet som et godt førstelinjeforsvar mot forfall og manipulasjon.

### **Bakgrunn**

Mediebransjens Landsforening har gjennom Mediekompasset stått for landsomfattende kurs i skolene som fremmer forståelsen av kildekritikk, ytringsfrihet og god journalistikk i mer enn 40 år. Prosjektene er

utviklet for å passe inn i skolens kompetansemål, og det følger lærerveiledninger med. Interessen fra skoleverket er svært stor og tilbakemeldingene svært gode. De fire siste årene har en økende andel lærere meldt om at Mediekompassets aktiviteter er skoleelevers aller første, og kanskje eneste, møte med redaktørstyrte medier.

Tilslutningen om Mediekompassets aktiviteter viser at svært mange av landets lærere er bevisste med hensyn til å undervise om de redaktørstyrte mediens rolle i samfunnet og verdien av god kildeforståelse. Vi ser imidlertid at det er vanskeligere for lærere å få frigjort rom til å dra på kurs enn det var for bare ti år siden. Derfor har vi konsentrert oss om færre lærerkurs enn vi gjennomførte tidligere, og det er viktigere at dette følger av fagplanene på lærerhøgskolen.

Rundt 100 000 elever deltar årlig under nasjonal avisuke og i skriveprosjekter, mens man i valgår ser en flerdobling i deltakelsen. Evalueringer fra 2018 viser også at 95 prosent av lærerne som benytter verktøy fra Mediekompasset, er fornøyde. Nasjonal avisuke er en årlig dugnad hvor 123 lokalaviser og noen nisjeaviser for barn og unge distribuerer til sammen ca. en halv million aviser til norske skolepult og skolesekker. I 2016 etablerte MBL en omfattende digital læringsarena, [Medielabben.no](http://Medielabben.no) - utviklet av TV2 skole på vegne av mediebransjen og på oppdrag fra MBL/Mediekompasset. Dette er en praktisk læringsressurs for elever som vil lære om journalistikk, spillereglene som gjelder for redigerte medier og endringene i mediebransjen.

Ved de to siste valgene produserte Mediekompasset og TV2 skole en omfattende læringsressurs, senest [dittvalg2019.no](http://dittvalg2019.no) som har fått svært gode evalueringer fra lærere og som nådde ut til mellomtrinn, ungdomstrinn, videregående skole og voksenopplæring – 50.000 daglige brukere fra skolestart til noen dager etter valget.

Sist, men ikke minst, etablerte vi i september i år en gratis app "Skoleaviser" for alle elever og skoler som vil lage skoleavis. Denne peker også til undervisningsressursene fra Mediekompasset. Forløperen til dette er vår nettressurs [skoleaviser.no](http://skoleaviser.no) med 300 aktive skoleaviser siste skoleår.

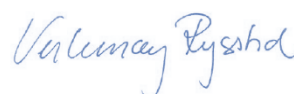
Vi ønsker lykke til med utformingen av meldingen og bidrar gjerne med å utdype våre standpunkter.

Med vennlig hilsen  
Mediebedriftenes Landsforening



---

Randi Øgrey  
Adm. dir.



---

Veslemøy Rysstad  
Prosjektleder